

PASAULES ANTIDOPINGA KODEKSS

2012.GADA AIZLIEGTO VIELU UN METOŽU SARAKSTS

STARPTAUTISKAIS STANDARTS

Tulkojumu pretrunu gadījumā noteicošais ir teksts [angļu valodā](#).

Spēkā no 2012.gada 1.janvāra

Saskaņā ar Pasaules Antidopinga kodeksa 4.2.2 pantu, visas aizliegtās vielas var tikt uzskatītas par "Īpašajām vielām", izņemot S1, S2, S.4.4, S4.5 un S6.a grupās iekļautās vielas, kā arī aizliegtās metodes M1, M2 un M3.

VIELAS UN METODES, KAS AIZLIEGTAS VIENMĒR (SACENSĪBĀS UN ĀRPUS TĀM)

S0. NEAPSTIPRINĀTĀS VIELAS

Jebkura farmakoloģiska viela, kura nav iekļauta šī saraksta nodaļās un kuru nav apstiprinājusi valsts veselības aprūpes institūcija cilvēku ārstēšanas jomā (piem. pirmsklīnisko un klīnisko pētījumu stadijā esošas zāles vai zāles, kuru atļauja ir atcelta, zāles ar izmainītu struktūru, veterinārās zāles) ir aizliegta vienmēr.

AIZLIEGTĀS VIELAS

S1. ANABOLISKIE LĪDZEKĻI

Anaboliskie līdzekļi ir aizliegti.

S.1.1. Anaboliskie androgēnie steroidi (AAS)

(a) Eksogēnie* AAS, tajā skaitā:

1-androstenediol (5 α -androst-1-ene-3 β ,17 β -diol); **1-androstendione** (5 α -androst-1-ene-3,17-dione); **bolandiol** (estr-4-ene-3 β ,17 β -diol); **bolasterone**; **boldenone**; **boldione** (androsta-1,4-diene-3,17-dione); **calusterone**; **clostebol**; **danazol** (17 α -ethynyl-17 β -hydroxyandrost-4-eno[2,3-d]isoxazole); **dehydrochlormethyltestosterone** (4-chloro-17 β -hydroxy-17 α -methylandrosta-1,4-dien-3-one); **desoxymethyltestosterone** (17 α -methyl-5 α -androst-2-en-17 β -ol); **drostanolone**; **ethylestrenol** (19-nor-17 α -pregn-4-en-17-ol); **fluoxymesterone**; **formebolone**; **furazabol** (17 β -hydroxy-17 α -methyl-5 α -androstano[2,3-c]-furazan); **gestrinone**; **4-hydroxytestosterone** (4,17 β -dihydroxyandrost-4-en-3-one); **mestanolone**; **mesterolone**; **metenolone**; **methandienone** (17 β -hydroxy-17 α -methylandrosta-1,4-dien-3-one); **methandriol**; **methasterone** (2 α , 17 α -dimethyl-5 α -androstane-3-one-17 β -ol); **methyldienolone** (17 β -hydroxy-17 α -methylestra-4,9-dien-3-one); **methyl-1-testosterone** (17 β -hydroxy-17 α -methyl-5 α -androst-1-en-3-one); **methylnortestosterone** (17 β -hydroxy-17 α -methylestr-4-en-3-one); **methyltestosterone**; **metribolone** (methyltrienolone, 17 β -

hydroxy-17 α -methylene-4,9,11-trien-3-one); **mibolerone**; **nandrolone**; **19-norandrostenedione** (estr-4-ene-3,17-dione); **norboletone**; **norclostebol**; **norethandrolone**; **oxabolone**; **oxandrolone**; **oxymesterone**; **oxymetholone**; **prostanazol** (17 β -hydroxy-5 α -androstan[3,2-c] pyrazole); **quinbolone**; **stanozolol**; **stenbolone**; **1-testosterone** (17 β -hydroxy-5 α -androst-1-en-3-one); **tetrahydrogestrinone** (18 α -homo-pregna-4,9,11-trien-17 β -ol-3-one); **trenbolone** un citas vielas ar līdzīgu ķīmisko uzbūvi vai līdzīgu bioloģisko iedarbību.

(b) Endogēnie** AAS, ja tos ievada eksogēni:

androstenediol (androst-5-ene-3 β ,17 β -diol); **androstenedione** (androst-4-ene-3,17-dione); **dihydrotestosterone** (17 β -hydroxy-5 α -androst-3-one); **prasterone** (dehydroepiandrosterone, DHEA); **testosterone** un šādi metabolīti un izomēri:

5 α -androstane-3 α ,17 α -diol; **5 α -androstane-3 α ,17 β -diol**; **5 α -androstane-3 β ,17 α -diol**; **5 α -androstane-3 β ,17 β -diol**; **androst-4-ene-3 α ,17 α -diol**; **androst-4-ene-3 α ,17 β -diol**; **androst-4-ene-3 β ,17 α -diol**; **androst-5-ene-3 α ,17 α -diol**; **androst-5-ene-3 α ,17 β -diol**; **androst-5-ene-3 β ,17 α -diol**; **4-androstenediol** (androst-4-ene-3 β ,17 β -diol); **5-androstenedione** (androst-5-ene-3,17-dione); **epi-dihydrotestosterone**; **epitestosterone**; **3 α -hydroxy-5 α -androst-17-one**; **3 β -hydroxy-5 α -androst-17-one**; **7 α -hydroxy-DHEA**; **7 β -hydroxy-DHEA**; **7-keto-DHEA**; **19-norandrosterone**; **19-noretiocholanolone**.

S.1.2. Citi anaboliski līdzekļi, tajā skaitā:

Clenbuterol, selektīvi androgēnu receptoru modulatori (SARMs), tibolone, zeranol, zilpaterol.

Šajā punktā lietoto terminu skaidrojums:

* eksogēns - viela, kuru organisms nevar izstrādāt dabiskā veidā.

** endogēns - viela, kuru organisms var izstrādāt dabiskā veidā..

S.2 PEPTĪDU HORMONI, AUGŠANAS FAKTORI UN LĪDZĪGAS VIELAS

Šādas vielas un to atbrīvotājfaktori, ir aizliegti:

1. **Eritropoēzi stimulējošie faktori [piem. eritropoētīns (EPO), darbepoētīns (dEPO), hipoksiju izraisošais faktors (HIF), metoksipolietilēna glikolepoētīns beta (CERA), peginesatide (Hematide)];**
2. **Horiongonadotropīns (CG) and luteinizējošais hormons (LH) vīriešiem;**
3. **Insulīns;**
4. **Kortikotropīni;**
5. **Augšanas hormons (GH), insulīnam līdzīgais augšanas faktors (piem. IGF-1), fibroblastu augšanas faktori (FGFs), hepatocītu augšanas faktors (HGF), mehāniskie augšanas faktori (MGFs); trombocītu atvasinājumu augšanas faktors (PDGF), vaskulāri endoteliālais augšanas faktors (VEGF) un, kā arī jebkurš cits**

augšanas faktors, kas ietekmē muskuļu, cīpslu vai saišu proteīnu sintēzi, sabrukšanu, vaskularizāciju, enerģijas izmantošanu, reģenerācijas spējas vai pārmaiņas šķiedru struktūrā;

un citas vielas ar līdzīgu ķīmisko uzbūvi vai bioloģisko iedarbību.

S3. BETA-2 AGONISTI

Visi beta-2 agonisti (tajā skaitā to abu attiecīgos optiskos izomērus) ir aizliegti, izņemot salbutamolu (maksimāli 1600 mikrogrami 24 stundu laikā), formoterols (maksimāli 36 mikrogrami 24 stundu laikā) un salmeterolu, ja tos lieto inhalācijās atbilstoši ražotāju rekomendētajam ārstēšanas režīmam.

Salbutamola atradni, ja tā koncentrācija urīnā pārsniegs 1000 ng/ml (nanogramus mililitrā) vai formoterols, ja tā koncentrācija pārsniegs 30 ng/ml (nanogramus mililitrā), neuzskatīs par terapeitisku izmantošanu, un tā tiks uzskatīta par *nelabvēlīgu analītisko atradni*, ja vien sportists kontrolēta farmakokinētiska izmeklējuma laikā spēj pierādīt, ka rezultātu izraisa inhalēta maksimāla pieļaujamā terapeitiskā deva.

S4. HORMONU ANTAGONISTI UN MODULATORI

Šādas grupas ir aizliegtas:

1. **Aromatāzes inhibitori**, tajā skaitā **aminoglutethimide, anastrozole, androsta-1,4,6-triene-3,17-dione (androstatrienedione), 4-androstene-3,6,17 trione (6-oxo), exemestane, formestane, letrozole, testolactone.**
2. **Selektīvi estrogēnu receptoru modulatori (SERMs)**, tajā skaitā **rалoxifene; tamoxifen; toremifene.**
3. **Citi antiestrogēni savienojumi**, tajā skaitā **clomiphene; cyclofenil; fulvestrant.**
4. **Līdzekļi, kas modificē miostatīna funkcijas**, tajā skaitā **miostatīna inhibitori.**
5. **Vielmaiņas modulatori: Peroxisoma proliferācijas aktivētā receptora δ (PPAR δ) agonisti (piem., GW 1516) un PPAR δ adenozinmonofosfāta aktivētās proteīnkonāzes (AMPK) ases agonisti (piem., AICAR) ir aizliegti.**

S5. DIURĒTISKI LĪDZEKĻI UN CITI MASKĒJOŠI LĪDZEKĻI

Maskējošie līdzekļi ir aizliegti. Tie ir:

Diurētiskie līdzekļi; desmopresīns; plazmas aizvietotāji (piem. **glicerols, albumīna, dekstrāna, hidroksietilcietes un mannitola** intravenoza ievadīšana), **probenecīds** un citi līdzekļi ar līdzīgu bioloģisko efektu.

Diurētiskie līdzekļi:

Acetazolamide, amiloride, bumetanide, canrenone, chlortalidone, etakrīnskābe, furosemide, indapamide, metolazone, spironolactone, tiazīdi (piem. **bendroflumethiazide, chlorothiazide, hydrochlorothiazide), triamterene**, un citas vielas ar līdzīgu ķīmisko uzbūvi vai līdzīgu bioloģisko iedarbību (izņemot drosperinone un pamabrom, kā arī lokāli lietojot dorzolamine un brinzolamide, kuri nav aizliegti).

Ja aizliegta viela, kuras aizliegumu nosaka tās koncentrācija paraugā (piem. formoterols, salbutamols, morfijs, katīns, efedrīns, metilefedrīns un pseidoefedrīns), tiek lietota *sacensībās* vai *ārpussacensību* laikā vienlaikus ar diurētisku līdzekli vai maskējošu līdzekli, nepieciešama Terpeitiskās lietošanas izņēmumu atļauja gan šai aizliegtajai vielai, gan diurētiskajam vai maskējošajam līdzeklim.

AIZLIEGTĀS METODEDES

M1. SKĀBEKĻA TRANSPORTĒŠANAS FUNKCIJAS UZLABOŠANA

Aizliegts:

1. Asins dopings, tajā skaitā jebkuras izcelsmes autologu, homologu vai heterologu asins vai jebkuras izcelsmes eritrocītu produktu ievadīšana.
2. Mākslīga skābekļa piesaistes, transportēšanas vai piegādāšanas uzlabošana, tajā skaitā perfluora ķīmisko savienojumu, efaproxiral (RSR13), modificētu hemoglobīna produktu (piem. asins aizstājēji uz hemoglobīna bāzes, mikroinkapsulēti hemoglobīna produkti) lietošana, izņemot bagātināšanu ar skābekli.

M2. KĪMISKAS UN FIZIKĀLAS MANIPULĀCIJAS

Aizliegtas ir šādas metodes:

1. Dopings kontroles laikā iegūtā parauga bojāšana vai bojāšanas mēģinājums, lai izmainītu parauga derīgumu un integritāti ir aizliegta. Par šādu rīcību uzskata katetrizāciju, urīna aizvietošanu un/vai izmainīšanu, atšķaidīšanu (piem. ar proteāzēm), kā arī citas manipulācijas.
2. Intravenozas infūzijas un/vai injekcijas vairāk par 50 ml 6 stundu laikā ir aizliegtas, izņemot ja legāli saņemtas slimnīcā vai klīniskos izmeklējumos.
3. Secīga asins noņemšana, manipulēšana un to atpakaļievadīšana jebkurā daudzumā asinsrites sistēmā ir aizliegta.

M3. GĒNU DOPINGS

Šādas metodes, kas spēj uzlabot sportiskos sasniegumus, ir aizliegtas:

1. Nukleīnskābju vai nukleīnskābju fragmentu pārnešana;
2. Normālu vai ģenētiski modificētu šūnu izmantošana.

**VIELAS UN METODEDES,
KURAS AIZLIEGTS LIETOT SACENSĪBĀS**

Papildus iepriekšminētajām S0-S5 vielu grupām un M1-M3 metožu grupām, sacensībās aizliegtas šādas grupas:

AIZLIEGTĀS VIELAS

S6. STIMULATORI

Visi stimulatori (ieskaitot attiecīgi abus to optiskos izomērus) ir aizliegti, izņemot imidazola derivātus lokālai lietošanai un tos stimulatorus, kas iekļauti 2011.gada monitoringa programmā*.

Stimulatori:

a: Nespecifiskie stimulatori (piemēri):

Adrafinil; amfepramone; amiphenazole; amphetamine; amphetaminil; benfluorex; benzphetamine; benzylpiperazine; bromantan; clobenzorex; cocaine; cropropamide; crotetamide; dimethylamphetamine; etilamphetamine; famprofazone; fencamine; fenetylline; fenfluramine; fenproporex; furfenorex; mefenorex; mephentermine; mesocarb; methamphetamine(d-); p-methylamphetamine; methylenedioxyamphetamine; methylenedioxymethamphetamine; modafinil; norfenfluramine; phendimetrazine; phenmetrazine; phentermine; 4-phenylpiracetam (carphedon); prenylamine; prolintane.

Stimulatori, kas nav ietverti šajā sarakstā ir specifiskie stimulatori.

b: Specifiskie stimulatori (piemēri):

Adrenaline**; cathine***; ephedrine****; etamivan; etilefrine; fenbutrazate; fencamfamin; heptaminol; isometheptene; levmetamfetamine; meclofenoxate; methylephedrine****; methylhexaneamine (dimethylpentylamine); methylphenidate; nikethamide; norfenefrine; octopamine; oxilofrine; parahydroxyamphetamine; pemoline; pentetrazol; phenpromethamine; propylhexedrine; pseudoephedrine*****, selegiline; sibutramine; strychnine; tuaminoheptane un citas vielas ar līdzīgu ķīmisko uzbūvi un līdzīgu bioloģisko iedarbību.

* Vielas, kas iekļautas 2012.gada Monitoringa programmā (bupropion, caffeine, nicotine, phenylephrine, phenylpropanolamine, pipradol, synephrine), netiek uzskatītas par aizliegtām vielām.

** **Adrenaline** izmantošana ar vietējās anestēzijas līdzekļiem vai vietējai lietošanai (piem. degunā, acīs) nav aizliegta.

*** **Cathine** lietošana ir aizliegta, ja tā koncentrācija urīnā pārsniedz 5 mikrogramus mililitrā.

**** **Ephedrine** un **methylephedrine** lietošana ir aizliegta, ja to koncentrācija urīnā pārsniedz 10 mikrogramus mililitrā.

***** **Pseudoephedrine** lietošana ir aizliegta, ja tā koncentrācija urīnā pārsniedz 150 mikrogramus mililitrā.

S7. NARKOTIKAS

Šādas vielas ir aizliegtas:

Buprenorphine, dextromoramide, diamorphine (heroin), fentanyl un tā atvasinājumi, hydromorphone, methadone, morphine, oxycodone, oxymorphone, pentazocine, pethidine.

S8. KANABINOĪDI

Dabiskais (piem. cannabis, hašišs, marihuāna) vai sintētiskais delta 9-tetrahydrocannabinol (THC) un kanabimimētiķi (piem. „Spice” (satur JWH018, JWH073), HU210) ir aizliegti.

S9. GLIKOKORTIKOSTEROĪDI

Visu glikokortikosteroīdu lietošana ir aizliegta, ja tos lieto orāli, rektāli, intravenozās vai intramuskulārās injekcijās.

VIELAS, KAS AIZLIEGTAS ATSEVIŠĶOS SPORTA VEIDOS

P1. ALKOHOLS

Alkohols (etanols) ir aizliegts tikai sacensībās zemāk minētajos sporta veidos. Noteikšanai izmanto izelpojama gaisa un/vai asins analīzi. Antidopinga noteikumu pārkāpumu koncentrācija (koncentrācija asinīs) ir 0,10 g/L.

- Aviosports (FAI)
- Loka šaušana (FITA)
- Autosports (FIA)
- Karatē (WKF)
- Motosports (FIM)
- Ūdensmotosports (UIM)

P2. BETA-BLOKATORI

Beta-blokatoru lietošana ir aizliegta tikai sacensībās šādos sporta veidos:

- Aviosports (FAI)
- Loka šaušana (FITA) (aizliegts arī ārpus sacensībās)
- Autosports (FIA)
- Biljards (WCBS)
- Boulings (CMSB)
- Bridžs (FMB)
- Darts (WDF)
- Golfs (IGF)
- Deviņu ķegļu boulings (FIQ)
- Ūdensmotosports (UIM)
- Šaušana (ISSF, IPC) - aizliegts arī ārpus sacensību periodā
- Slēpošanas sporta veidos (FIS) Lēkšanā ar slēpēm, frīstailā (aerials/halfpipe) un snobordā (halfpipe/big air)

Beta-blokatori ir šādi:

Acebutolol, alprenolol, atenolol, betaxolol, bisoprolol, bunolol, carteolol, carvedilol, celiprolol, esmolol, labetalol, levobunolol, metipranolol, metoprolol, nadolol, oxprenolol, pindolol, propranolol, sotalol, timolol.